Raadsvoorstel d.d.19 februari 2026

Zaaknummer	Z-26-598911
Documentnummer	DOC-26-1144863
Onderwerp	Doorontwikkeling regionale samenwerking gemeenteraden Westfriesland
Portefeuillehouder(s)	Michiel Pijl
Samenvatting De gemeenteraad wordt voorgesteld in te stemmen met de verdere doorontwikkeling van de samenwerking tussen gemeenteraden op regionaal niveau, de ambitie en richting uit het advies van de kwartiermaker te onderschrijven en budget beschikbaar te stellen ten behoeve van een regionale raadadviseur voor het uitvoeren van dit advies en het ondersteunen van de regionale raadsledenbijeenkomsten.	

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het presidium d.d. 12 januari 2026

b e s l u i t

1. In te stemmen met de doorontwikkeling van de regionale samenwerking gemeenteraden en daarvoor de ambitie en richting uit het advies van de kwartiermaker te onderschrijven, te weten:
   a. Het instellen van een agendacommissie voor de regionale raadsledenbijeenkomsten;
   b. Het afwisselend laten invullen van het voorzitterschap door burgemeesters en raadsleden;
   c. Het nastreven van focus en verdieping door:
      - twee Gemeenschappelijke Regelingen door de agendacommissie te laten prioriteren en daar raadsleden voor af te vaardigen en
      - de algemene regionale raadsledenbijeenkomsten aan te laten sluiten op de strategische agendapunten uit het Pact van Westfriesland;
   d. Het investeren in ondersteuning en begeleiding van de regionale samenwerking en de doorontwikkeling in de vorm van een regionale raadsadviseur;
   e. Het investeren op de onderlinge relatie tussen gemeenteraden.
2. Een budget van €17.887,- dat is gebaseerd op het inwoneraantal beschikbaar te stellen om een regionale raadadviseur aan te stellen en dit budget structureel op te nemen in de Voorjaarsnota 2026.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 19 februari 2026

De griffier, De voorzitter,

Raadsvoorstel d.d.16 februari 2026

Ter besluitvorming

Aanleiding
De regio Westfriesland kent in de afgelopen tien jaren al een zekere cultuur van regionale samenwerking en dit kent in meer en mindere mate een zeker draagvlak. In 2021 is gestart met het gesprek over de doorontwikkeling van de regionale raadsledenbijeenkomsten die in de bestuurlijke regio Westfriesland worden georganiseerd. De griffiers hebben toen een aanzet voor die doorontwikkeling gedaan en benadrukten daarbij de noodzaak om regionaal samen te werken op de grote maatschappelijke opgaven.

Bureau TwynstraGudde is gevraagd om het vervolg van het doorontwikkeltraject te begeleiden. Belangrijk uitgangspunt hierbij was dat lokale autonomie en besluitvorming leidend blijven. In 2023 heeft TwynstraGudde een rapport opgeleverd waarin een perspectief op de toekomst wordt geschetst (bijlage 2).

Aan een kwartiermaker is vervolgens gevraagd om met het rapport van TwynstraGudde in de hand een raadsvoorstel voor te bereiden over het vervolg van de doorontwikkeling. De opdracht aan de kwartiermaker luidde als volgt: het faciliteren van de doorontwikkeling van de regionale raadsledenbijeenkomsten in de startfase en de besluitvorming voorbereiden voor de inrichting en structurele ondersteuning van de regionale raadssamenwerking. Of simpeler: werken aan een routekaart met als eindbestemming een raadsvoorstel over het vervolg op de doorontwikkeling.

In dit raadsvoorstel wordt op verschillende momenten naar het advies van de kwartiermaker verwezen (bijlage 1). Dit advies maakt dan ook integraal onderdeel uit van dit raadsvoorstel.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de doorontwikkeling van de regionale samenwerking gemeenteraden en daarvoor de ambitie en richting uit het advies van de kwartiermaker te onderschrijven, te weten:
    a. Het instellen van een agendacommissie voor de regionale raadsledenbijeenkomsten;
    b. Het afwisselend laten invullen van het voorzitterschap door burgemeesters en raadsleden;
    c. Het nastreven van focus en verdieping door:
        - twee Gemeenschappelijke Regelingen door de agendacommissie te laten prioriteren en daar raadsleden voor af te vaardigen en
        - de algemene regionale raadsledenbijeenkomsten aan te laten sluiten op de strategische agendapunten uit het Pact van Westfriesland;
    d. Het investeren in ondersteuning en begeleiding van de regionale samenwerking en de doorontwikkeling in de vorm van een regionale raadsadviseur;
    e. Het investeren op de onderlinge relatie tussen gemeenteraden.
2. Een budget van €17.887,- dat is gebaseerd op het inwoneraantal beschikbaar te stellen om een regionale raadadviseur aan te stellen en dit budget structureel op te nemen in de Voorjaarsnota 2026.

Beoogd resultaat
Dat de Westfriese gemeenteraden op regionaal niveau hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol kunnen vervullen ten opzichte van regionale onderwerpen.

Voor een uitgebreidere toelichting op de effecten wordt verwezen naar pagina's 3 en 4 van het advies van de kwartiermaker.

Argumenten
1. *Het advies van de kwartiermaker is scenario 2 uit het rapport van TwynstraGudde uit te werken en daarbij structureel te investeren in ondersteuning van de uitwerking van dit scenario.*

Gemeenteraden – onder andere de Westfriese - worstelen met hun rol en de grip die zij kunnen hebben op het aansturen van de diverse regionale samenwerkingsverbanden. Daarnaast zijn steeds meer maatschappelijke opgaven niet meer op lokale schaal op te lossen en kijkt ook het Rijk steeds vaker naar 'de regio'. De roep om een passende democratische legitimiteit van samenwerkingsverbanden en opgaven waarin men samen optrekt, neemt toe. Anders gezegd: hoe zorgen we ervoor dat gekozen raden hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol waar kunnen maken als er intergemeentelijk wordt samengewerkt?

De kwartiermaker adviseert scenario 2 uit het TwynstraGudde rapport uit te werken, namelijk te starten met een agendacommissie op regionaal niveau en te werken met afgevaardigden van elke gemeenteraad voor de agendacommissie en twee te prioriteren Gemeenschappelijke Regelingen. Zij adviseert verder om de bijeenkomsten aan te laten sluiten bij de strategische

agendapunten uit het Pact van Westfriesland en de raadsleden ook een grotere rol te geven bij het voorzitterschap van de bijeenkomsten. Het doel is om het eigenaarschap van de bijeenkomsten te beleggen bij de raadsleden zelf en te investeren in het verhogen van de kwaliteit van de bijeenkomsten. Tenslotte adviseert zij om te investeren in de onderlinge relaties.

Dit vraagt om een investering in ondersteuning, begeleiding en advisering. Om die reden wordt voorgesteld om gezamenlijk met de Westfriese raden financiële middelen beschikbaar te stellen om een regionale raadsadviseur te werven, die zich volledig kan richten op het uitwerken van het advies van de kwartiermaker.

TwynstraGudde heeft in 2023 al geconstateerd dat ook met de huidige vorm van regionale samenwerking de capaciteit op de griffies onvoldoende is. De griffiers hebben geen tijd voor regionale samenwerking en doen veel van het voorbereidende werk voor de bijeenkomsten ‘erbij’. Dit gaat dan wel ten koste van de lokale ondersteuning van de eigen gemeenteraad dan wel ten koste van de kwaliteit en de strategische advisering over regionale samenwerking richting de eigen gemeenteraad. Met een regionale raadsadviseur kan er geïnvesteerd worden in het aanbrengen van een heldere werkwijze en structuur, waardoor er ruimte ontstaat voor het ondersteunen van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taak.

Gelet op dat een regionale raadsadviseur plaats krijgt op één van de zeven griffies, is het logisch om de griffiers gezamenlijk deze werving te laten oppakken. Uiteraard worden de werkgeverscommissies van de afzonderlijke gemeenteraden hiervan op de hoogte gehouden, met het oog op hun rol als werkgever van de griffie.

Kanttekeningen

1. Indien de gemeenteraden besluiten geen budget beschikbaar te stellen voor de ondersteuning en verdere doorontwikkeling van de regionale raadsledenbijeenkomsten, dan houdt de organisatie van de regionale raadsledenbijeenkomsten op. De griffiers zullen in Westfries verband blijven samenwerken om regionale afstemming te bevorderen, maar zonder structurele middelen is het niet meer mogelijk de regionale raadsledenbijeenkomst door te zetten op huidige wijze. Zoals aangegeven op pagina 5 van het advies van de kwartiermaker, zijn de huidige bijeenkomsten niet opportuun. Ze sluiten niet aan op de behoefte van raadsleden en een groot deel van de raadsleden zijn daarom ontevreden over de bijeenkomsten. De griffiers zien geen duurzame toekomst in de huidige werkwijze. Het plaatsvinden van regionale bijeenkomsten zal daarom in sterke mate afhangen van de colleges, die wellicht nog steeds de noodzaak zien om de gemeenteraden op regionaal niveau te informeren over bepaalde onderwerpen. Deze bijeenkomsten zullen dan echter georganiseerd worden door de colleges.
2. Deze kwaliteitsimpuls kost tijd. Met het aanstellen van een regionale raadsadviseur zal niet direct de gehele samenwerking tussen raden verbeteren. Dit traject vraagt nog altijd tijd en aandacht. Om die reden is het verstandig de doorontwikkeling na 1 of 2 jaar met elkaar te evalueren en indien dat nodig is, de doelstellingen of de werkwijze te wijzigen.

Voor de alternatieve vormen van samenwerking wordt verwezen naar het rapport van TwynstraGudde uit 2023.

3. Door nu te besluiten om het college het gevraagde bedrag structureel op te laten nemen in de Voorjaarsnota 2026 neemt de raad een voorsprong op een integrale financiele afweging die normaliter gemaakt wordt bij de Voorjaarsnota zelf.

Financiën
Geschatte jaarlijkse bijdrage in de loonkosten en kosten overhead voor regionale raadsadviseur voor minimaal 0,6 fte uitgesplitst naar gemeente.

Gemeente	**Inwoneraantal (CBS 2025)**	**Percentage**	**Bijdrage in loonkosten**	**Bijdrage aan kosten overhead**
Hoorn	76.036	34,58%	**€ 22.553**	€ 7.054
Medemblik	45.934	20,89%	**€ 13.625**	€ 4.262
Koggenland	23.821	10,84%	**€ 7.070**	€ 2.211
Stede Broec	22.253	10,12%	**€ 6.600**	€ 2.064
Drechterland	20.476	9,31%	**€ 6.072**	€ 1.899
Enkhuizen	18.847	8,57%	**€ 5.589**	€ 1.748
Opmeer	12.491	5,68%	**€ 3.705**	€ 1.159

Totale kosten op basis van CAO Gemeenten 2026
1,0 fte = €108.702 (ex €34.000 overhead)
0,6 fte = €65.221 (ex €20.400 overhead)

Voor een regionale raadsadviseur is (nog) geen structureel budget gereserveerd in Medemblik. Met het aannemen van dit raadsvoorstel zal voor het gevraagde bedrag door het college dekking moeten worden gevonden in de Voorjaarsnota 2026.

Juridische Zaken
De wettelijke grondslag voor dit besluit komt voort uit artikel 108 in samenhang met artikel 147 van de gemeentewet en volgt uit de kaderstellende en controlerende bevoegdheid van de raad.

Uitvoering/evaluatie
Als uw raad besluit om zo snel als mogelijk een regionale raadsadviseur te werven, kunnen er daarna afspraken worden gemaakt over het betrekken van de raden bij de volgende te nemen stappen. Idealiter begint de regionale raadsadviseur snel na de verkiezingen. In het advies van de kwartiermaker wordt in elk geval geadviseerd binnen 1 of 2 jaar de nieuwe werkwijze te evalueren.

Participatie
Presidia hebben ingestemd met het aanstellen van een kwartiermaker om dit raadsvoorstel voor te bereiden. De kwartiermaker heeft vervolgens de volgende stappen ondernomen: Een ronde langs alle presidia, griffiers en burgemeesters over ervaringen en verbeterpunten; Gesprekken met het Regioteam, de provincie en de Samenwerkingsdriehoek over ervaringen en verbeterpunten; Deelname aan en voorbereiding van 5 regionale raadsledenbijeenkomsten, waaronder twee bijeenkomsten over het Pact van Westfriesland; Gesprekken met griffiers, adviseurs en raadsleden uit verschillende regio's (o.a. Alkmaar en Noordkop); Deelname aan een regionale raadsledenbijeenkomst in de regio Alkmaar en het online volgen en terugkijken van regionale raadscommissievergaderingen in de Noordkop; En uiteraard dossieronderzoek.

Communicatie
Dit besluit wordt op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd en gepubliceerd.

Bijlagen
1. DOC-26-1144893 Advies kwartiermaker d.d. 7 januari 2026: Doorontwikkeling regionale samenwerking gemeenteraden
2. DOC-26-1144899 Rapport Doorontwikkeling regionale raadsledenbijeenkomsten Westfriesland, TwynstraGudde, 16 maart 2023

Commissie d.d. 5 februari 2026